Cena 50 hal.

Wychodzi codziennie rano — także w poniedziałki —
Adres redakcyi i administracyi: Kraków, ul. Stradom 13. Tel. redakcyi 879. w nocy 1185.
Rękopisów nie zwraca się.
Konto P. K. O. Nr. 161.183
Nakładem Galicyjskiej Spółki Wydawniczej w Krakowie.

Nowy Dziennik

Cena 50 hal.

Prenumerata: w Krakowie mies. 12 K. kwart. 35 Kor., z odnoszeniem do domu mies. 14 Kor. kwart. 41 Kor. Na prowincyi 14, kwart. 41 K. Zagranicą: mies. 16 Kor. kwart. 47 Kor. Cena ogłoszeń: 1 w. pet. 1-szp. 0·60 (Mk. 0·50); Nadesłane: 1 w. pet. 3·— (Mk. 3·—) Tekst: 1 w. pet 5 (Mk. 5·—).
Zawiadomienia ślubne i gratulacye: 20 koron.

Rok II. Kraków, czwartek 23 października 1919. Nr. 229

Nowe niebezpieczeństwo.

Kraków, 22 października.

Ludności żydowskiej w Polsce — o ile rekrutuje się ze sfer kupieckich, rzemieślniczych i robotniczych, a więc prawie całej — grozi katastrofa. Zwracaliśmy na nią już kilkakrotnie uwagę. Obecnie nadeszła ostatnia chwila do działania. Jeśli i teraz nie podniesie się donośny głos protestu, głos, któryby słyszano, gdzie należy, to żydowski handel i przemysł otrzyma — po wszystkich dotychczasowych ekscesach, aktach bojkotu itp — cios ostateczny.

O to zaś rozchodzi się inicyatorom projektu ustawowego, wedle którego spoczynek niedzielny ma być tak dalece bezwzględnie przeprowadzony, że w żadnej instytucyi, w żadnem przedsiębiorstwie, w żadnym warsztacie, w żadnem biurze nie będzie wolno pracować w niedzielę. Nawet w kancelaryach kahałów, rabinatów, żydowskich organizacyj społecznych lub filantropijnych ma w niedzielę spoczywać wszelka praca. Żydzi więc, którzy odpoczywają w sobotę i w piątek wieczór, musieliby w ten sposób wstrzymać się od pracy przez 2 i pół dnia w tygodniu, nie licząc już zupełnie świąt żydowskich. Nie potrzeba dopiero dowodzić, że byłoby to kompletną ruiną gospodarczą dla święcących sobotę mas żydowskich — dla tych mas, których normalny i zdrowy byt ekonomiczny i tak już w czasie wojny straszliwie ucierpiał.

Spoczywać w niedzielę muszą — wedle projektu ustawowego — wszyscy bez różnicy wyznania — ze względów socyalnych i religijnych. Pięknie! Ale czy Żyd, który — aby uratować się przed zagładą — narazy sobotę, święcić będzie niedzielę ze względów — religijnych?.. A co do względów socyalnych — te czy nasi ustawodawcy istotnie tak mało mają wiary w zdolność i sprawność organizacyjną rozwijającego się wszak i potężniejącego państwa polskiego, że sądzą, iż państwo nie potrafi przeciwdziałać nadużyciom tego rodzaju, że niektóre jednostki pracować mogą w sobotę i w niedzielę, że w niedzielę pracować mogą ponad dozwoloną ilość godzin itd.? Przy odrobinie dobrej woli da się z pewnością osiągnąć takie uregulowanie sprawy, że ani ustawa nie zostanie naruszoną, ani też sobota — przez Żydów, sobotę istotnie święcących.

Jedno tylko musiałyby uznać i czynniki rządowe i ustawodawcze: prawo Żydów do święcenia soboty, tj. prawo do własnej religii, do własnych obyczajów, do własnej struktury życiowej. Wówczas nie zmuszaliby Żyda pośrednio do naruszania soboty względnie do świętowania przez 2 i pół dnia w tygodniu, co się równa osłabieniu gospodarczemu a często wprost ruinie. Polska historyczna szanowała wszelką odrębność zbiorową w granicach swej państwowości; dzisiejsi włodarze Rzeczypospolitej dążą — jak słusznie zauważa odezwa Tymcz. Żyd. Rady Nar. w Warszawie w sprawie spoczynku niedzielnego — z jednej strony do asymilacyi Żydów, a z drugiej strony do ich osłabienia, zniszczenia ekonomicznego.

Przeciwko tej polityce muszą się Żydzi bronić. Posłowie żydowscy domagają się, aby Żydzi, święcący soboty i święta żydowskie, mogli w niedziele i święta katolickie pracować w lokalach zamkniętych a trzymać sklepy i magazyny w niedziele otwarte przez 5 godzin. Rokowania, wszczęte na podłożu tych propozycyj, mają chwilowo małe szans powodzenia. Wobec tego muszą kupcy, rzemieślnicy i robotnicy żydowscy w ostatniej chwili, jaką mają jeszcze do dyspozycyi, powiedzieć głośno rządowi i sejmowi, że obecny projekt ustawy o spoczynku niedzielnym oznacza dla nich pogwałcenie sumienia i katastrofę gospodarczą.

Traktat pokojowy względnie klauzula o mniejszościach, ratyfikowana przez Sejm, gwarantuje Żydom prawo święcenia soboty. Projekt ustawy o spoczynku niedzielnym, zmuszający pośrednio do pracy w sobotę, pozostaje więc w sprzeczności z traktatem pokojowym. Niechże Rząd i Sejm o tem pamiętają! Sens klauzuli o mniejszościach nie może zresztą być inny. Boć przecież swoboda odpoczywania w sobotę może być tylko w ten sposób rozumiana, że wolno pracować — ewentualnie z pewnemi ograniczeniami — przez 6 resztujących dni w tygodniu. Do pracowania w sobotę nikt by nas przecie i tak fizycznie nie zmusza!..

Po strejku rolnym.

Warszawa. PAT. Ministerstwo spraw wewnętrznych komunikuje urzędowo o przebiegu i uśmierzeniu strejku rolnego. Na pierwszą wieść o przygotowanym strejku minister spraw wewnętrznych rozesłał do wszystkich starostów okólne depesze, polecające w razie wybuchu strejku postępować stanowczo przeciw niemu (w wypadkach koniecznych nawet przy pomocy wojska), aresztując przedewszystkiem agitatorów i organizatorów strejku. Już w południe 19 bm. widać było z depesz otrzymanych niemal od wszystkich starostw, że strejk prawie całkowicie upadł. Starostowie zgodni z otrzymanemi instrukcyami wszyscy wystąpili z całą energją przeciwko strejkowi, aresztując agitatorów i wzywając robotników rolnych do nieprzerywania pracy.

Mając wiadomości o upadku strejku w bezwzględnej większości kraju, z drugiej strony zaś otrzymawszy zapewnienie antykomunistycznych żywiołów w związku zawodowym robotników rolnych o wystąpieniu jego przeciw dalszym kontynuowaniem strejku, rząd nie chcąc zaostrzać ogólnej sytuacyi, oraz uznając trudność wielu strejkujących, postanowił w tych powiatach, gdzie się strejk skończył, zaprzestać dalszych represyj oraz przystąpić niezwłocznie do rozpatrzenia spraw aresztowanych, kwalifikujących się do uwolnienia. Przebieg strejku wszędzie był wogóle łagodny i bez gwałtów. Do nieznacznych zaburzeń na tle aresztowań doszło tylko w trzech powiatach, gdzie sprawy winnych stawiania oporu zbiorowego lub napaści na policyę zostały skierowane do sądów doraźnych (art. 123 ust. karnej).

Z posiedzenia Sejmu.

WARSZAWA. PAT. Posiedzenie sejmu. Po odczytaniu interpelacyi marszałek zarządził wybór wicemarszałka izby. Na propozycyę Marszałka wybrano wicemarszałkiem w miejsce posła Nowickiego, który złożył mandat, p. Antoniego Stychla. Sekretarzem wybrano p. Staniszkisa powiększając w ten sposób liczbę sekretarzy z 8 na 9.

Po dokonaniu tych wyborów izba przystąpiła do drugiego punktu porządku dziennego t. j. do sprawozdania komisyi prawniczej w sprawie rządowego projektu ustawy o postępowaniu uproszczonem o zbrodnie i występki na ziemiach b. zaboru austryackiego. Referent p. Liebermann oświadczył, że ustawa ta ma na celu odciążenie sądów w b. zaborze austryackim i zaoszczędzenie sił sędziowskich, celem zasilenia nimi sądownictw w b. zaborze pruskim, ks. Cieszyńskiego, oraz innych ziemiach Polski. Do tego celu projekt rządowy zdąża 3 drogami: 1) przez przekazanie wielkiej części spraw sądowych dotąd w kolejach, złożonych z 4 sędziów, jednemu sędziemu do osądzenia, 2) przez zmniejszenie prokuratury, 3) przez wprowadzenie pewnych uproszczeń w samem postępowaniu.

Ustawę przyjęto w 2 i 3 czytaniu en bloc.

Izba przystąpiła do sprawozdania komisyi prawniczej w przedmiocie wieku pełnoletniego na ziemiach polskich b. zaboru austryackiego.

Ustawa ta przewiduje, że pełnoletność rozpoczyna się z ukończonym 21 rokiem życia a małoletni może być uznany za pełnoletniego po ukończonym 16 roku życia. Osoby, które przed wejściem w życie tej ustawy ukończą 21 rok życia i wedle obowiązujących dotąd przepisów nie były jeszcze pełnoletnie, względnie upełnoletnione, uzyskują pełnoletność z dniem 1 listopada br. Ustawa ta obowiązuje na obszar b. zaboru austryackiego.

Ustawę przyjęto en bloc w 2 i 3 czytaniu.

P. Małupa referował sprawozdanie o przyznaniu ułatwień dla studentów uwolnionych z wojska i wypłacenia im mimo urlopowania w dalszym ciągu żołdu — oddano je do komisyjnego załatwienia.

W końcu rozpoczęła się dyskusya nad wnioskiem p. Bobrowskiego i tow., wzywająca rząd o poczynienie energicznych kroków w celu zmniejszenia katastrofy aprowizacyjnej i opałowej w Małopolsce.

P. Czapiński krytykował surowo całą gospodarkę zbożową generalnego delegata Dra Gałeckiego. Dotąd mimo spóźnionej pory zebrano w Galicyi minimalną ilość zboża, przeznaczonego na kontygent rządowy. Reszta uciekła na pasek. Stosunkowo najlepiej zaopatrzony Kraków otrzymuje zaledwie pół należnej percyi chleba i mąki.

Po dłuższej dyskusyi aprowizacyjnej marszałek zamknął posiedzenie.

Pierwszy zjazd kupiectwa żydowskiego w Warszawie.

Warszawa (Telefonem). Dziś we wtorek rozpoczął się w gmachu Museum Przemysłu i Handlu 2-dniowy zjazd kupiectwa żydowskiego całej Polski. W zjeździe bierze udział przeszło 500 delegatów ze wszystkich dzielnic Polski.

Wczoraj o godz. 6 wiecz. odbyła się w lokalu związku kupców (Senatorska 22) narada prowincyonalnych delegatów łącznie z warszawskimi działaczami kupiectwa żydowskiego, na której omówiono sprawy bieżące i dotyczące zjazdu.

Dla delegatów z prowincyi przygotowano kilkadziesiąt mieszkań w dwóch warszawskich hotelach.

Znani działacze na polu kupiectwa żydowskiego z Litwy, Galicyi i Poznania goszczą u członków zarządu związku.

Po komunizmie -- reakcya monarchistyczna w Europie.

Haga. (Tel. wł.) Z ogromną uwagą śledzi prasa angielska wzrost ruchu monarchistycznego w Rosyi i na Węgrzech. W wywiadzie z pewnym dziennikarzem oświadczył socyalista angielski Henderson, że obecnie dopiero wychodzą na jaw smutne następstwa ekscesów bolszewicko-komunistycznych.

„Jeszcze przed miesiącami — wywodził Henderson — ostrzegałem przed komunizmem i przepowiedziałem nie tylko upadek jego na całym świecie, ale i wzrost tendencyi monarchistycznych jako jego reakcyę.

Wypadki na Węgrzech i w Rosyi potwierdziły moje przewidywania. Węgry znajdują się bezpośrednio przed wprowadzeniem ustroju monarchistycznego, i jest niestety pewnem, że po bliskiem już bankructwie bolszewizmu w Rosyi nastąpi powrotna fala caryzmu. Wszystko to zawdzięczamy przeklętym i nieobliczalnym wykroczeniom komunizmu.

Klasa robotnicza, tzn. uczciwi socyaliści na całym świecie, który stoją na wypróbowanem stanowisku związków zawodowych i potępiają skazane na niepowodzenie eksperymenty rad robotniczych, powinna się zjednoczyć, by w końcu zadać śmiertelny cios komunizmowi, w przeciwnym bowiem razie zagraża poważne niebezpieczeństwo zdobyczom uzyskanym przez socyalizm w ciężkich 50-letnich zmaganiach, a całą Europę oddamy na pastwę reakcyi, jakiej dzieje nie znają".

O parlamenty dla Irlandyi i Szkocyi.

Wiedeń. PAT. Biuro koresp. donosi z Berlina pod datą 21 bm. Jak donoszą z Londynu uszkodzony został tam komitet składający się z 15 członków izby wyższej i niższej, który będzie obradował nad planami Lloyda Georga co do utworzenia parlamentów dla Szkocyi, Irlandyi i prowincyi Wales.

Lansing przeciw mieszaniu się Stanów Zjedn. w sprawy Europy.

Wiedeń. PAT. Biuro kor. donosi z Amsterdamu: Waszyngtoński korespondent „Daily News" donosi, że sekretarz stanu Lansing, który objął kierownictwo polityki spraw zagranicznych, jest przeciwny wszystkim planom obsadzenia Turcyi, jak też i planom, które zmierzają do wciągnięcia Stanów Zjednoczonych w zawikłania europejskie.

Krytyczna sytuacya w Stanach Zjednoczonych.

Wiedeń. PAT. Biuro kor. donosi z Amsterdamu: Według doniesienia »Daily News« z Waszyngtonu sytuacya gospodarcza w Ameryce z powodu przesilenia jest najtrudniejszą z dotychczasowych, jakie panowały w Stanach Zjednoczonych. W piątek strejkowało 750 tysięcy robotników.

— Neues 8 Uhr Blatt« donosi, że szkoły we Wiedniu mają być na trzy miesiące zamknięte z powodu braku węgla, a to od 15 listopada do 15 lutego.

Po zajęciu Petersburga.

Wiedeń. PAT. Biuro kor. donosi z Paryża pod datą 20 bm.: „Liberte" donosi, jakoby Sazonow otrzymał od rosyjskiego poselstwa telegram, donoszący o zajęciu Petersburga przez Judenicza.

Trocki przyznaje się do klęski.

Wiedeń PAT. Biuro kor. donosi z Zurychu za holenderskiem biurem prasowem z Londynu, że Trocki przyznał, iż sytuacya dla Rosyi sowieckiej stała się krytyczną. Najlepsze wojska są pobite. W obozie sowieckim panuje panika. Żołnierze czerwoni dezerterują masowo. Rząd bolszewicki wydał rozkaz, by wszyscy mężczyźni i kobiety od lat 16 do 45 wzięli udział w pracach fortyfikacyjnych. W różnych fabrykach broni, między innemi w Tule, wzbronili się robotnicy wyrabiać amunicyę. Nastrój w Moskwie jest bardzo poważny. Komisarze ludowi przygotowują się do ucieczki do Turkestanu.

Pomoc Anglii dla Judenicza.

Wiedeń. PAT. Biuro kor. donosi: Wedle doniesień ze źródeł angielskich, flota angielska w zatoce fińskiej składa się z 4 wielkich okrętów wojennych, 5 pancerników bojowych, 6 krążowników pancernych, 7 wielkich krążowników, 20 większych kontrtorpedowców, 20 łodzi torpedowych, 12 łodzi podwodnych i wielu okrętów pomocniczych. W ostatnim czasie dla armii Judenicza dostarczono 30 ciężkich dział, 22.000 karabinów, 15 milionów pocisków, 90.000 pł szczy, ogromne ilości obuwia i bielizny, wielkie zapasy cukru i mąki. Wielki materyał wojenny, w tem gazowe granaty, jest ciągle wyładowywany.

Kronsztad nie kapitulował

Berlin. PAT. »Berl. Tgblat« donosi ze Sztokholmu: Jako charakterystyczne podnieść należy, że od dwóch dni brak doniesień ze źródeł bolszewickich. Rzekoma kapitulacya Kronsztadu nie potwierdza się. W szwedzkich kołach socyalistycznych dementują wiadomość o upadku Kronsztadu.

Psków w rękach bolszewików.

Wiedeń. PAT. Biuro kor. donosi z Paryża pod datą 20 bm.: Wedle ostatnich wiadomości z grupy Judenicza o zajściach pod Petersburgiem, Judenicz śmiałym atakiem dotarł do Krasnoje Sieło. Oranienbaum i Peterhof, o 20 klm. od Petersburga. Doniesienie o zajęciu Pskowa nie potwierdza się. Psków znajduje się w rękach wojsk czerwonych.

Niemieccy socyaliści niezawiśli przeciw blokadzie Rosyi bolszewickiej.

Wiedeń. PAT. Biuro kor. donosi z Berlina pod datą 21 bm.: Zarząd centralnej frakcyi niezawisłych socyalistów ogłasza we »Freiheit« protest przeciwko planom militarystów i imperyalistów niemieckich w sprawie zarządzeń antyrewolucyjnych, poczynionych przez państwa koalicyjne. Żądania koalicyi, by Niemcy brały udział w blokadzie Rosyi, należy odrzucić. Równocześnie miał rząd niemiecki oświadczyć gotowość nawiązania stosunków dyplomatycznych i gospodarczych z Rosyą sowiecką.

O pomoc wojskową dla Łotwy.

Warszawa, PAT. Wczoraj wieczorem przybył do Warszawy celem pertraktowania z Polską o pomoc dla Łotwy, łotyski minister spraw zagranicznych Meirowicz. P. Meirowicz przybył z Rygi przez Kowno, gdzie zwrócił się do rządu litewskiego z zapytaniem, czy wojska polskie idące na pomoc Łotwie, mogłyby otrzymać prawo przemarszu. Rząd litewski odpowiedział, że dopóki nie zostaną uregulowane kwestye polityczne, nie będzie mogło to nastąpić.

Opróżnienie prowincyj bałtyckich przez Niemców.

Wiedeń. PAT. Biuro kor. donosi z Paryża pod datą 20 bm., że generał Mangin otrzymał polecenie przeprowadzenia opróżnienia prowincyj bałtyckich przez Niemcy. Mangin wyjedzie w tym tygodniu i zatrzyma się chwilowo w Berlinie.

Von der Goltz tłumaczy się...

Żołnierze niemieccy są obywatelami rosyjskimi!

Wiedeń. PAT. Biuro kor. donosi z Berlina: Generał von der Goltz oświadczył współpracownikowi »Berliner Börsen Courier«, że na rozkaz rządu rzeszy przybył do Berlina. Sądzi on, że przez swoje ustąpienie ze stanowiska, działał w interesie ojczyzny. Zauważył on we wszystkich kołach w Berlinie małe zrozumienie dla sprawy prowincyj bałtyckich. Jego pismo gratulacyjne do generała Bermondta, było sprawą czysto prywatną, z którą państwo niemieckie niema nic do czynienia. Von der Goltz spodziewa się, że misya koalicyjna, która odjedzie do prowincyj bałtyckich, przekona się na miejscu, że niema przy Bermondcie wojsk, składających się z obywateli niemieckich. Wojska niemieckie usłuchały rozkazu opróżnienia prowincyj, znaczna ilość jednak, więcej, niż połowa, wystąpiła ze związku państwa niemieckiego. Ludzie ci są obecnie obywatelami rosyjskimi. Koalicya ostatecznie zrozumie, że Niemcy nie mogą nic przeciw temu uczynić, gdy pewna część obywateli niemieckich chce zostać obywatelami innego państwa.

Wrzenie antyczeskie na Słowaczyźnie.

Praga. PAT. Dzienniki przepełnione są wiadomościami o wrzeniu, jakie panuje na Słowaczyźnie. „Bernenske Lidowe Nowiny" donoszą, że pod Ostrzyhomem Węgrzy ostrzeliwali przed kilku dniami drugi brzeg Dunaju, strzelając na patrole czeskie i czeskie domki strażnicze. Wśród obywatelstwa węgierskiego na Słowaczyźnie szerzą się pogłoski, że Czesi przygotowują się do opuszczenia Słowaczyzny, co nastąpić ma już 22. października. Coraz częściej zdarzają się wypadki, że obywatele węgierscy na Słowaczyźnie atakują granatami ręcznymi legionistów czeskich. Wogóle wedle doniesienia pism czeskich stosunki, zwłaszcza na poł. Słowaczyźnie układają się coraz niepomyślniej. Ludność jest silnie niezadowoloną z powodu braków aprowizacyjnych. Wskutek braku benzyny nie można było wymłócić zboża z ostatnich żniw.

Przed zmianą rządu w Pradze.

Praga PAT. »Pravo Lidu« zamieszcza artykuł wskazujący na projekt rekonstrukcyi obecnego rządu. »Pravo Lidu« które jest w rzeczywistości organem rządu Tusara, stwierdza, że stosunki w republ. czesko słowackiej się dojrzały jeszcze do tego, aby na czele mógł stanąć czysto socyalistyczny rząd. Prawdopodobnie przyjdzie do zmiany w rządzie a mianowicie na czele stanie znów gabinet koalicyjny.

Reakcya monarchizmu na Węgrzech.

Wiedeń, (Tel. wł.) Prawicowa prasa berlińska donosi jednomyślnie z Budapesztu, jakoby zadecydowaną tam została w zasadzie przyszła forma państwowa jako monarchistyczna. Ruch monarchistyczny wzrósł do tego stopnia, że w Zgromadzeniu Narodowem znajdzie się bezwątpienia znaczna większość za wznowieniem królestwa na Węgrzech.

Większość polityków wypowiada się za wolną elekcyą, gdyż uważają, że należy uniknąć powrotu dynastyi habsburskiej. Jako kandydata na tron królewski wymieniają przedewszystkiem arcyks. Józefa, lecz mimo to znaczna część ludności pragnie króla z angielskiego domu królewskiego. Charakterystycznem jest, że na pierwszem miejscu wymieniają jako obcych kandydatów zarówno ks. Connaught, jak i ks. Teck.

Aż do rozstrzygnięcia sprawy osoby panującego obejmie prawdopodobnie ster spraw w państwie Rada stanu. Ona to podpisze traktat pokojowy, który według rozmaitych źródeł zostanie wręczony zastępcom Węgier dnia 30 bm.

Wiedeń. PAT. Biuro kor. donosi z Hagi pod datą 20 bm. Przedstawiciel holenderskiego biura prasowego w Budapeszcie otrzymał z węgierskiej strony oświadczenie, że wiadomości rozszerzane w Berlinie i we Wiedniu o rzekomym zamachu monarchistycznym na Węgrzech są nieprawdziwe. Kwestya króla na Węgrzech będzie ściśle według żądań koalicyi rozwiązana na drodze legalnej przez wolny plebiscyt lub przez Zgromadzenie narodowe.

Rumuni opuszczają Budapeszt.

Wiedeń. PAT. „Reichspost" donosi, że Rumuni wczoraj opróżnili Budę. Przyczółki mostowe są strzeżone przez wojska angielskie i węgierskie. Przed ministerstwem stoi straż angielska. Peszt będzie opróżniony 22 października. Wojska które obsadziły Budapeszt, pochodzą z zachodnich Węgier i stoją pod komendą pułkownika Lehara.

Praga. PAT. Czeskie biuro prasowe donosi z Genewy: »L'Oeuvre« donosi, że koalicya rozważa myśl zamianowania gubernatorem Budapesztu lorda Millnera byłego wl.króla Indyi. Nominacya Millnera ma nastąpić z chwilą wycofania się wojsk rumuńskich z Budapesztu.

Program rządu niem. Austryi.

Wiedeń, PAT. Urząd kanclerza państwa ogłasza linię wytyczną zagranicznej polityki nowego gabinetu Austryi. Jest ona następująca: Dotrzymanie traktatu pokojowego, przyjazny stosunek do państw sąsiednich bez prawnopaństwowego wiązania się, polityka gospodarcza zmierzająca do zapewnienia państwu żywotności i intenzywna praca, by uzyskać zaufanie zagranicy.

Krótkie wiadomości.

— Dr. Ruppin uda się w najbliższym czasie do Palestyny.

— W Chebronie utworzyła się z inicyatywy tamtejszego komendanta wojskowego Rada miejska (Waad Hair) do której weszli Aszkenazim i Sefardim.

— Gmina żydowska w Warszawie złożyła do dyspozycyi Komitetu pomocy Żydom ofiarom pogromów na Ukrainie 30 tysięcy Mk.

— Według doniesienia »Prawa Lidu« zamierza rząd czesko słowacki ogłosić zakaz sprzedaży napojów spirytusowych w Czechosłowacyi.

— Jak donoszą dzienniki berlińskie stan zdrowia Haasego znacznie się pogorszył. Lekarze nie mają nadziei uratowania go.

— »Liberte« donosi, że została ustalona lista oficerów niemieckich, którzy są obwinieni o popełnienie we Francyi i Belgii zwyczajnych zbrodni. Lista zawiera 600 nazwisk. Między wymienionymi znajduje się także ks. Ruprecht bawarski. Sąd ustali wkrótce datę wysłania dokumentów do Niemiec.

— Agencya Dacia donosi z Ruszczuku: wedle doniesienia bułgarskiego dziennika »Tribuna«, wysłał rząd jugosławski misyę wojskową do armii Denikina.

— Redaktor, »Hachinuch« i »Chaklaszoth haarec« dr. N. Turow wyjechał z Palestyny do Ameryki.

Stanowisko Anglii w sprawie Galicyi wschodniej.

Warszawa. Dzienniki omawiają żywo sprawę Galicyi wschodniej. Korespondent paryski »Kuryera Porannego« formułuje w następujący sposób wrażenia, jakie odniósł z rozmowy z Lloyd Georgem: »Odniosłem wrażenie, że sprawa Galicyi Wschodniej dotąd pozostaje otwartą. Sprawa ta służy dziś dla wszystkich jako środek zmuszenia Polski do podtrzymania Denikina.

Okres polityki nieokreślonej względem Rosyi, pod wpływem opinii publicznej ustąpił polityce podtrzymania Rosyi oraz rozwiązania kwestyi galicyjskiej, uwzględniając interes Rosyi.

W sprawach ukraińskich Lloyd George nie prowadzi żadnej określonej polityki. Sądzi on, że sytuacya Polski w Europie jest b. pomyślna«

»Gazeta Warszawska« donosi z Paryża: »Na wypadek gdyby decyzya angielska była nieprzychylną t. j. żądała przyznania Galicyi Wschodniej Polsce tylko prowizorycznie »a titre provisoire«, to wobec odmiennej opinii innych państw sprawa by poszła w odwłokę, jak wiadomo bowiem — na konferencyi rady najwyższej wszystkie uchwały muszą być jednogłośne.

Gdyby Anglia zgodziła się na definitywne przyznanie Galicyi, to konferencya zajęłaby się zaraz opracowaniem statutu przyszłej autonomii. W tym względzie opinia reprezentantów wszystkich państw Ententy jest zgodną, że Rusinom w Galicyi należy przyznać szeroką autonomię i conajmniej takie prawa jakie mieli pod rządami Austryi«.

Omawiając sprawę Galicyi wschodniej z okazyi pobytu prez. Paderewskiego w Londynie wywodzą »Times«: »Ta sprawa należy do najtrudniejszych z któremi ma do czynienia Konferencya Pokojowa. Podczas gdy charakter narodowościowy zachodniej połowy dawnego Królestwa Galicyi (na zachód od Sanu) jest bezsprzecznie polski, ludność włościańska części wschodniej jest przeważnie ruska lub małorosyjska. Z drugiej strony wyższe klasy są głównie polskie, jak również ludność stolicy Lwowa i niektóre okręgi koło Tarnopola, na krańcu wschodniej Galicyi. Jasnej linii demarkacyjnej pod względem narodowościowym nie można przeprowadzić. Polacy również powołują się na to, że przedsiębiorstwa przemysłowe są przeważnie polskie i że dla względów politycznych jest rzeczą zasadniczą, żeby kraj pozostał pod zwierzchnictwem polskiem, posiadając szeroki zakres samorządu«.

Paderewski o swej podróży do Londynu.

W rozmowie z korespondentem paryskim »Kuryera Warszawskiego« wyłuszczył prez. Paderewski cel swojej podróży do Londynu. Premier oświadczył:

»Chodziło mi między innemi o rozstrzygnięcie pewnych niecierpiących zwłoki spraw, dotyczących wyekwipowania naszej armii

»Pod tym względem — mówił prezes Paderewski — żądania nasze osiągnęły zupełne zadosyćuczynienie. Anglia zobowiązała się dostarczyć potrzebnych na przetrzymanie kampanii zimowej mundurów oraz brakującej jeszcze broni ręcznej.

»Poszatem zmuszony byłem omówić wiele spraw, które jutrzejsze uprawomocnienie traktatu wysuwa na plan pierwszy. Oryentuje się pan przecie, jak ważny teraz dla Polski rozpoczyna się okres.

»Wszak nie wystarczyło traktat omówić i podpisać, trzeba go teraz wprowadzić w

czyn. Każdy z podpisanych przez nas artykułów może się w praktyce przedstawić zgoła inaczej, niżbyśmy sobie tego życzyli, o ile nie będziemy czuwali nad ich realizacyą.

»Tworzyć się teraz będą wszelkie komisye graniczne i plebiscytowe. Od ich ducha zależy w znacznej mierze przyszłość Polski. Do ich organizacyi winniśmy przyłożyć rękę.

»Oczywiście mówiłem też z premierem angielskim o Galicyi wschodniej. Ale ta sprawa tak niesłychanie dla nas pod względem moralnym, politycznym i ekonomicznym ważna, nie jest jednakże tak bezwzględnie aktualna, jak wszystkie sprawy w związku będące z jutrzejszą realizacyą traktatu niemieckiego.

»Dlatego nie powinniśmy brać tragicznie faktu, że ta sprawa nie jest jeszcze ostatecznie czarno na białem rozstrzygnięta«.

»Pan wie, jak się ona przedstawia: Francya, Włochy, Ameryka i Japonia są przeciwko wszelkiemu w Galicyi wschodniej prowizoryum, podzielając pod tym względem nasz punkt widzenia, że Galicya wschodnia powinna być polską na zawsze. Anglia ma w tej mierze inną politykę. Nie stawia ona jednak formalnego veta. Politycy angielscy szukają obecnie formuły kompromisowej. Dlatego uważam, że lepiej w danej chwili tej sprawy gwałtem nie »przepychać«. Jak się ta sprawa »odleży« znacznie łatwiej dojdziemy do porozumienia.

»Ze swej strony jedynie zaznaczę, że w każdym razie nie zgodzę się na prowizoryczne przyłączenie Galicyi do Polski i ufam, że nie znajdzie się nigdy w Polsce żaden minister spraw zewnętrznych, któryby pod taką kombinacyą położył swój podpis.

Odezwa!

Żydzi!

W Sejmie wniesiono projekt ustawy o spoczynku niedzielnym. Gdyby projekt ten stał się ustawą, to żaden zakład żadne przedsiębiorstwo, żaden warsztat rękodzielniczy, żadne biuro nie będzie mogło pracować w niedzielę. Nawet kancelarye żydowskich gmin, rabinatu żydowskich instytucyj społecznych i humanitarnych nie będą mogły urzędować w niedzielę. Żydowscy kupcy i rękodzielnicy, którzy z przyczyn religijnych odpoczywają lub z przyczyn socyalnych odpoczywać muszą w sobotę, będą zmuszeni odpoczywać dwa dni w tygodniu, albo naruszyć odpoczynek sobotni. Projekt ten chce osłabić jeszcze bardziej niż dotąd naszą siłę gospodarczą. Każdy dzień przynosi nam nowe wyparcie nas z jakiejś placówki ekonomicznej, obecny projekt jest akcyi tej koroną. Niebezpieczeństwo dla bytu kupca i rękodzielnika żydowskiego stoi tuż przed drzwiami. Żydzi! Żądać musimy uznania prawa odpoczynku w sobotę i święta żyd. prawa do pracy w niedzielę i święta katolickie w zamkniętych lokalach, prawa do tego, by sklepy i magazyny mogły być otwarte w niedzielę przez 5 godzin. Kahały, związki kupców i rękodzielników powinny natychmiast w ostatniej chwili podnieść głos i w telegramach do pana Marszałka, do Komisyi ochrony pracy, do Komisyi przemysłowo handlowej, podnieść powyższe żądania — w imię sprawiedliwości społecznej i wolności sumienia, w imię interesu państwa, któremu nie może zależeć na spauperyzowaniu swych obywateli.

Posłowie nasi stoją na straży, ale i Wy, Żydzi, strzeżcie Waszych interesów żywotnych!

Niebezpieczeństwo stoi tuż przed drzwiami!

Kwmitet Centralny Organizacyi syonistycznej dla Małopolski.

*

Komitet Centralny Org. syonist. dla Małopolski wzywa komitety lokalne, by natychmiast w myśl odezwy dzisiejszej zwołały zgromadzenia kupców i rękodzielników i przesłały bezzwłocznie telegraficzne na ręce wymienionych czynników odpowiednie rezolucye, a odpisy ich do Żyd. Rady Narodowej Warszawa, Senatorska 32 i do nas.

Na wzór Zachodu..

Propaganda antyżydowsko-monarchistyczna w Polsce.

W artykule pt. »Dokąd nam iść należy« rozwodzi się »Hasło Polskie« w numerze z 20 bm. na temat »żydowskiej dążności do zrepublikanizowania społeczeństw europejskich« (nb. celem zapewnienia sobie »przemożnych wpływów«) — i kończy w sposób następujący:

»Konstytucya polska, którąby wprowadzała tradycyjną instytucyę króla elekcyjnego, lecz dożywotniego, zadałaby śmiertelny cios megalomanii syonistów, którzy przyszłą Republikę Polską chcieliby urządzić jako republikę polsko żydowską.

Niechże to więc będzie dla nas dziś, kiedy społeczeństwo polskie z okazyi uroczystości zjednoczenia armii polskiej wspominać będzie u stóp Wawelu czasy dawnej chwały królewskiej, niech będzie ostrzeżeniem i wskazówką, dokąd nam iść należy«.

Niema co!... Nasza żurnalistyka antysemicka wstępuje w ślady »zachodnie« — rojalistów francuskich..

Wywiad z Gen. del. dr. Gałeckim

w sprawie położenia Żydów w Galicyi.

Redaktor lwowskiego »Tagblatu« miał wywiad z generalnym delegatem drem Gałeckim, przyczem poruszył cały szereg aktualnych spraw żydowskich.

W sprawie przyjmowania na posady rządowe urzędników żydowskich, którzy byli czynni za czasów ukraińskich, oświadczył dr. Gałecki, iż gotów jest interweniować u odnośnych władz choć nie zawsze (np. co do urzędników kolejowych) ma prawo rozstrzygania. Krajowa Rada szkolna wkrótce zbada sprawę nieprzyjmowania żydowskiej młodzieży do rządowych zakładów naukowych (Przemyśl).

W dalszym ciągu powiedział dr. Gałecki: »Nie ścierpię urzędnika, któryby niesprawiedliwie traktował Żydów. Postaram się wszelkimi środkami zaprowadzić w kraju ład i spokój. Polska musi być państwem kulturalnem. Nie wolno Żydom odebrać równouprawnienia.

W sprawie przyjmowania Żydów na uniwersytet powiedział dr. Gałecki: Rząd domaga się, by każdy akademik służył w wojsku.

Redaktor »Tagblatu« poruszył także cały szereg innych niesprawiedliwości, stosowanych przez władze wobec Żydów (nie wydawanie przepustek, tolerowanie bicia Żydów na kolejach i. i.) Dr. Gałecki przyrzekł zwrócić na to uwagę odnośnych władz, oraz zarządzić, by starostwo w Brodach ulżyło doli internowanych Żydów.

ZGRZYTY.

Armia w armii.

Czarną strugą mknie atrament,
Różne Hasła robią gwałt,
Kuryer już uderzył w lament!
Gdzież przyczyna?
Mały skaut.

Gdzieś zwąchali redaktorzy,
Co kaczkami czynią gwałt,
Że się w armii armia tworzy!
Kto ją tworzy?
Mały skaut.

Zapatrzony w gwiazd firmament,
W peleryny skryły fałd,
Z tyczką pójdzie w bojów zamęt
Wróg podstępny
Mały skaut.

Korez.

KRONIKA.

Kraków, 21 października.

Podziękowanie Naczelnika Państwa. Naczelnik Państwa przy pożegnaniu na dworcu krakowskim złożył na ręce prezydenta m. Federowicza serdeczne podziękowanie dla prezydyum miasta, rady miejskiej i całego społeczeństwa krakowskiego za tak owacyjne i nader miłe przyjęcie jakiego doznał w Krakowie. Radość i zapał ludności, z jakim go witano pozostanie na długo w pamięci Naczelnika Państwa.

Wydawanie chleba kontyngentowego w bieżącym tygodniu odbywać się będzie na górny odcinek Nr. 20 legitymacyi zbiorowej. Cena chleba za 1 kg wynosi 4 K 20 h. Z powodu spóźnionego nadejścia mąki sprzedaż rozpocznie się od czwartku 23 bm.

Sól na październik. Magistrat podaje do wiadomości, że sklepy rejonowe sprzedaży soli sprzedawać będą sól na październik począwszy od dnia 25 bm. na odcinek 25 legitymacyi zbiorowych w racyach po $\frac{1}{4}$ kg na osobę w cenie dotychczasowej. Zarazem sklepy rejonowe sprzedaży soli, które dotychczas przydziału na październik nie otrzymały, by zgłaszały się w dniach 23 i 24 bm po przydział soli do Biura Centralnego Magistratu ul. Wiślna 4.

Brak wody daje się od dłuższego czasu odczuwać zwłaszcza mieszkańcom zamieszkującym wyższe piętra. Brak ten spowodowany jest częściowo nieszczelnościami w przewodach wodociągowych, to też zarząd wodociągu miejskiego zwraca się do ludności z wezwaniem najszybszego usunięcia tych nieszczelności. Również celem zaradzenia brakowi wody dopuszcza zarząd wodociągów do tyku wody jedynie w godzinach od 8—11 i 3—6. Ludność musi zastosować się do tego zarządzenia pod grozą całkowitego zamknięcia dopływu do mieszkań.

Zmiana repertuaru w teatrze im. Słowackiego. Przedstawienie „Polityki" przeniesiono z wtorku na środę. Kasa za bilety zakupione na wtorek zwraca pieniądze wzgl. zamienia je na środę. Wskutek tych zmian repertuaru, również wznowienie „Makbeta" musiano przesunąć o jeden dzień tj na czwartek. Bilety na środę 22 b. m. (ciemno-zielone), mają ważność na czwartek 23 bm., zaś bilety z czwartku 23 bm. (jasno-zielone) na sobotę 25 bm.

Filia Związku artystów scen polskich w Krakowie. Przy teatrze „Operetka w Nowościach" w Krakowie zawiązała się filia Związku art. scen Polskich w Warszawie i na pierwszem walnem zgromadzeniu w obecności dwudziestu członków pod przew. del. Z. A. S. P. filia „Bagatela" p. Trzywdara, wybrano zarząd w skład którego weszli: Ludwik Latajner-Lewandowski (prezes) Bol. Rewin (sekr.) Zdzisław Gruenberg Górzyński (skarbnik), Józef Sielicki i Wład. Ochrymowicz (członkowie zarządu).

Praktyki dyrekcyi „Teatru Nowości". Z filii Z. A. S. P. „Operetka w Nowościach" otrzymaliśmy następujące pismo z prośbą o zamieszczenie: „W kilku krakowskich pismach pojawiły się recenzye omawiające działalność operetki przy tutejszym teatrze Nowości — a niektóre skierowane wprost przeciw aktorom tegoż teatru, jakoby ci uchylali się od publicznej oceny swej pracy a zadawalniali się płatną reklamą stosowaną przez dyrekcyę tegoż teatru. Oświadczamy przeto publicznie na łamach sz. pisma, że reklamy wychodzą wprost z dyrekcyi — za co grono artystów nie może brać odpowiedzialności, jak również za to, że dyrekcya nie uważała za stosowne przyjętym powszechnie zwyczajem dać redakcyom poszczególnych pism wolnych biletów. Nadto oświadczamy, że fachowej recenzyi, nie a wyłączającej zaci poszczególnego osobnika, poddajemy się z całem zaufaniem, wychodząc z tej zasady, że praca aktora musi być poddaną pod publiczną kontrolę."

Jedyny koncert Eriki Morini, fenomenalnej skrzypaczki, odbędzie się u nas w niedzielę dnia 26 bm. w sali „Sokoła." Bilety, których pokup idzie bardzo szybkim tempem, są do nabycia u J. Rudnickiego L. nr. A—B.

Ujęcie niebezpiecznej szajki bandytów. Policyi udało się przytrzymać szajkę bandytów która od dłuższego czasu dopuszczała się włamań do sklepów i składów w dzielnicy żyd. Do szajki tej należeli: Simon Cell 22 lat Henryk Bębenek l. 19, Jonasz Rosner l. 19, Józef Kubiński l. 20 i Józef Spytek l. 19. Bandyci ci dokonali m. i. włamania do składu darów amerykańskich w Ratuszu na Wolnicy, gdzie wyrządzili szkodę kilkudziesięciu tysięcy koron, do składu towarów bławatnych L. Bittersiedla przy ul. Krakowskiej, do składu obuwia Feldsteina Dietla 19, (szkoda w obu sklepach wynosi po 30 tys. K) oraz do piwnic składu wódek Heleny Hausner, gdzie skradli wódki i spirytus za kilka tysięcy koron. Herszt bandytów Józef Spytek zbiegł swego czasu z więzień krakowskich, obrabowawszy poprzednio więzienny magazyn depozytowy, gdzie skradł m. i. 4 rewolwery. Cell i Perlberger są dezerterami z pułku saperów. Prócz tych bandytów aresztowano również cały szereg paserów, którzy nabywali skradzione rzeczy.

Po usiłowanem włamaniu w jasny dzień do mieszkania właścicielki kawiarni Fr. Splitterowej przy ul. Dietla 41 aresztowano wczoraj Jakóba Szeie l. 23, Szyję Bernera l. 22 i Chaima Eila l. 19.

Miła służąca. Marya Migdał została aresztowana za kradzież pościeli z szpitala rezerwowego Nr. 3. Pościel odebrano.

KOMUNIKATY.

Wpisy na kursa przem.-budowlane obejmujące działy: murarski, betoniarski, ciesielski, elektromonterski i drogomistrzowski, odbędą się w dniach 29 i 30 bm. między g. 3—5 pop. w sekretaryacie Komitetu techników przy ul. Stradom 15, oficyny I p.

Organizacya kobiet żyd. rozpoczyna kursa historyi żydowskiej i języka hebrajskiego z początkiem listopada. Wpisy odbywają się w lokalu własnym Stradom 15 ofic. między godz. 2—5 popołudniu.

Stow. „Merkaz—Hacoirim". Wszyscy zapisani na nowe kursa hebrajskie mają być obecni we czwartek 29 bm. o godz. 8 wieczór w stowarzyszeniu celem przydzielenia do kursów, które w najbliższym tygodniu zostaną uruchomione.

„Iwria". W sobotę dnia 25 o g. 3 popoł. w lokalu Stradom 15 odczyt hebrajski dra Braunera na temat: „Rzut oka w naszą przeszłość i przyszłość."

REPERTUAR TEATRU J. SŁOWACKIEGO

Środa: „Makbet" Szekspira.
Czwartek: „Makbet" Szekspira.
Piątek: „Polityka" Wł. Perzyńskiego.
Sobota: „Makbet" Szekspira.
Niedziela; Po poł. „W małym domku" T. Rittnera; wieczorem „Makbet" Szekspira.

Pozdrowienia z Palestyny.

Rodzina Radler Feldman w Jaffie (Tel-awiw) zawiadamia pp. Izraela Radlera w Zborowie, Szewę Klimer w Zborowie, dra Sz. B. Feldmanna w Tarnopolu i Dawida Spinnera w Monachium (Theatiner 3), że wszyscy członkowie rodziny są zdrowi i zarabiają na utrzymanie.

Kto ma wiadomość o członkach mojej rodziny, zamieszkałych przedtem: Rajzel König w Korszawie (obok Kołomyi), Mojżesz Scheiminger w Jaśle i Majer König, właściciel dóbr w Młyńcu (obok Kołomyi), tego proszę o łask. zawiadomienie mię na adres: Urząd palestyński w Jaffie (Palestyna) dla Salomona Königa.

Dział gospodarczy.

Zmiana koron na marki polskie. Donoszą z Warszawy, że przedstawiciele organizacyi społeczno gospodarczych udali się do min. skarbu Bilińskiego z prośbą o przyspieszenie załatwienia sprawy regulacyi waluty. Minister Biliński oświadczył, że niezadługo korony będą wycofane i zastąpione markami polskiemi. Druk nowych marek odbywa się na 65 maszynach w drukarni państwowej w Austryi ukończony będzie za 3 do 4 miesięcy. Dalej oświadczył minister Biliński, że nie zaakceptuje pożyczki zagranicznej, którąby obniżyła powagę republiki polskiej. Poruszoną przez obecnych sprawę połączenia komisyi przywozu i wywozu z centralą dewiz minister Biliński przyrzekł w miarę możności przychylnie załatwić.

Na posiedzeniu przedstawicieli banków minister Biliński oświadczył, że rząd wystąpi z projektem, aby asygnaty pożyczki państwowej, wystawiane w markach a płatne 1 listopada, były co do płatności prolongowane na 6 miesięcy, jednakże z mniejszem oprocentowaniem od dotychczasowego, przyczem niezgadzający się otrzymać mogą całkowitą należność w markach. Co się tyczy asygnat na ruble i korony, prolongata na 6 miesięcy nastąpi bez żadnej zmiany oprocentowania.

Import metali i maszyn do Polski. W państwowej komisyi przywozu i wywozu odbyło się z udziałem przedstawicieli przemysłu i handlu posiedzenie w sprawie unormowania importu do Polski maszyn i wyrobów metalowych. W związku z ustanowieniem centrali dewiz i z koniecznością oszczędzania szczupłych zapasów waluty zagranicznej, ustalono podział artykułów importowych z gałęzi metalurgicznej i mechanicznej na kategorye, w zależności od znaczenia danego towaru dla rynku krajowego. Uchwalono zbierać się peryodycznie co drugą sobotę w celu rewidowania podziału na kategorye w miarę dalszego uruchomiania przemysłu. Państwowa Komisya przywozu i wywozu zamierza podjąć analogiczną akcyę i w stosunku do pozostałych artykułów importowych.

Złoto i banknoty. Podług informacyi prasy paryskiej, na dzień 15 lipca r. b. było złoto w bankach centralnych, oraz banknotów w obiegu (we frankach):

	Złoto w kasach	Banknotów w obiegu
	w milionach	
Stany Zjedn.	4 528	12 496
Francya	5 556	34.977
Anglia	2 218	1.972
Japonia	3 523	4 357
Włochy	809	9 308
Rosya	?	450 322
Niemcy	1.393	37 272
Hiszpania	2 290	3 584
Holandya	1.303	2.122
Szwajcarya	468	884

Liczba, dotycząca Rosyi, nie jest pewna, aczkolwiek zdaje się nie ulegać wątpliwości, że suma wypuszczonych banknotów istotnie przewyższa 450 miliardów rubli. — Z początku wojny, rosyjski Bank państwa miał około 9 miliardów złota (po przeliczeniu na walutę frankową).

Fabryka dachówek w Mocy. W Jerozolimie powstało towarzystwo akcyjne dla budowy wielkiej fabryki dachówek w Mocy obok Jerozolimy. Kapitał zakładowy wynosi 10 000 funtów egipskich. Akcye wykupili kupcy żydowscy w Jerozolimie i Egipcie.

Nowe banknoty czeskie. Wiedeń PAT. »Tel. Comp.« donosi z Pragi. Dziennik »Veczer« donosi, że na wniosek p. Hrobara rząd czeski część nowych czecho-słowackich banknotów wydał w tekście czeskim.

Z giełdy wiedeńskiej. »N. W. Journal« donosi pod datą 20 bm. Giełda

dzisiejsza była bardzo burzliwa. Walory rosyjskie z powodu klęski bolszewików poszły w górę o 6 do 8 procent.

WARSZAWA. PAT. »Monitor Polski« zamieszcza rozporządzenie ministra skarbu w sprawie asygnat 5% pożyczki państwowej z r. 1918

Centrala dewiz w Warszawie ogłasza, że wszelkie sumy przyjmowane lub przyjęte na rachunek firm zagranicznych, mogą być używane tylko do wypłat wewnątrz kraju. Przekazanie takich sum zagranicę wymaga uprzedniego zezwolenia centrali dewiz.

Warszawa, PAT. 21. października **Kursa dewiz i banknotów** notowane w państwowej Centrali dewiz:

	Dewizy kupno	Dewizy sprzed.	Banknoty kupno	Banknoty sprzed.
Funty szterlingi	15 3—	155 —	53 —	156.—
Dolary Stanów Zjed.	36 —	36 50	36.—	36 75
Dolary kanadyskiej	—.—	—.—	32.—	33.25
Franki francuskie	4.20	4 35	4.35	4 40
Franki szwajcarskie	6.60	6 70	6 60	6 66
Franki belgijskie	4.25	4.35	4 20	4 35
Liry	3 65	3.70	3.60	3 75
Marki fińskie	1·58.	1·60	1·57	1·61
Lei rumuńskie	1·65.	1·70.	1 57.	1 61
Lewy bułgarskie	—.—	—.—	—.—	—.—
Floreny holenderskie	13.05	13.30	13.00	13 40
Korony szwedzkie	8·80	8·95	8 75	9.00
Korony norweskie	8 30	8·45	8 25	8.50
Korony duńskie	7.80	7 95	7.75	8 00
Marki niemieckie	1·58.	1·48.	1·37	1·40.
Drobne do 10 Mk.	—.—	—.—	100 —	—.—
Korony austryackie	—.—	53 —	—.—	52 —
Korony czeskie	100.—	102 —	—.—	—.—

Kurs przerachowania na korony: 52·50

Giełda pieniężna w Krakowie notowała w dniu 21 b. m.: Marki polskie: 181·—, 191·—. (tranzakcye: 187·—, —·—) Ruble carskie: po 100 rb.: 245·—, 265·— (tranzakc. 255·—), Ruble carskie po 500 rb: 250·—, 275·— tranzakc. 256·—, 261·—.) Ruble dumskie 100·—, 125·— (tranzakcye 115·—).

Z kraju.

Zwrot w sprawie Brzozy. »Kuryer Polski« donosząc o dokonaniu w czwartek na cmentarzu żydowskim ekshumacyi zwłok Ignacego Brzozy (o czem już wczoraj donieśliśmy) pisze: »Obdukcya lekarska stwierdziła, że Brzoza zmarł na skutek d w ó c h g ł ę b o k i c h r a n b a g n e t e m: j e d n e j w p i e r s i, d r u g i e j w s e r c e. Podobno ma być wszczęte ponowne śledztwo w tej sprawie«.

Konferencye socyalistów żydowskich we Lwowie. W ostatnich dniach Świąt żydowskich odbyły się we Lwowie dwa zjazdy wschodnio galicyjskich socyalistów żydowskich: poale-syonistów i Ż. P. S.-owców. Na obu konferencyach punktem ciężkości była sprawa pozostania w drugiej lub wstąpienia do trzeciej międzynarodówki. Obie konferencye uchwaliły pozostać w d r u g i e j międzynarodówce

Na konferencyi poale syońskiej uchwalono rezolucyę, żądającą od kierownictwa partyi, by w przyszłości partya nie brała udziału w kongresach syońskich, ani też nie zasiadała w kierujących ciałach organizacyi syońskiej.

Zwyrodnienie. W kronice lwowskiego »Słowa Polskiego« z dnia 19 bm. czytamy: »Pies antysemitą. Na pl. Maryackim jakiś pies polski tknięty antysemityzmem, pokąsał »neutralnego« Salamona Goldsteina, 15 letniego subjekta, który następnie zgłosił się na stacyi ratunkowej z raną na lewej nodze. (Będziemy mieli nową misyę z tego powodu Zecer!)«.

Gościnność. »Słowo Polskie« donosi z Chyrowa, że tamtejsza organizacya narodowa powzięła na jednem ze swoich posiedzeń uchwałę, w której m. i. powiedziano: »Stwierdzamy że dalszy napływ ludności żydowskiej wysiedlanej obecnie z innych państw w granice Państwa Polskiego winien być wobec dużego już procentu Żydów legalnie wstrzymany, a to tak w interesie Państwa Polskiego jak i samych Żydów«.

Logika. »Wiek Nowy« donosi z Przemyśla: »Onegdaj wyszedł z druku tygodnik p. t. »Swój do swego«. Jak wynika z treści jest to pisemko, którego celem jest bojkot ekonomiczny żydów. Wydawnictwo to wychodzi z inicyatywy tutejszego stronnictwa narodowo demokratycznego. Czy podobne pisemka nie dają nacyonalistom żydowskim argumentu do zwalczania Polski za granicą — to kwestya.

»Wiek nowy« jest ostrożny — nie o bojkot mu chodzi, tej kwestyi zupełnie nie dotyka, ale o — argumenty »nacyonalistów«...

Hr. Krasicki — paskarzem. »Przegląd Wieczorny« donosi z Wilna o aresztowaniu hr. Krasickiego, znanego na gruncie wileńskim przedstawiciela polskiej arystokracyi. Hr. Krasicki podczas okupacyi wszedł w bliskie stosunki z władzami okupacyjnemi i pod przybranem nazwiskiem von Biebersteina uprawiał spekulacye handlowe, na których zarabiał krociowe sumy. Aresztowania dokonano na skutek doniesienia, że hr. K. uprawia na wielką skalę pasek materyałem wojennym, ukrytym przez niego w Wilnie w swych majątkach. Podczas rewizyi wykryto u hr. K. 60 000 łopat wojskowych saperskich, ogromną ilość tarcz ochronnych oraz inny materyał wojskowy który Niemcy złożyli u niego przed opuszczeniem okupacyi, a który mimo odezwy, by cały materyał wojskowy oddać władzom polskim, przechowywał dotąd u siebie. Zachodzi podejrzenie, że hr. K. zaopatrywał w broń wojsko litewskie.

Andrychów. Z inicyatywy syońskiego komitetu lokalnego odbyło się dnia 8 u. m. w sali kahału Zgromadzenie protestujące przeciw pogromom Żydów na Ukrainie, na którem referował przewodniczący miejscowej org. syońskiej. Przyjęto znaną rezolucyę i zebrano większą kwotę na rzecz ofiar.

Match footballowy »Hakoah« — I pułk piechoty jen. Hallera w Rembertowie 2 : 0. W czwartek dnia 16 bm. o g. 4 i pół pp. odbył się w Warszawie match piłki nożnej pomiędzy żydowską drużyną »Hakoah« i drużyną I pułku piechoty jen. Hallera na boisku w Rembertowie, przy licznym udziale publiczności składającej się przeważnie z wojskowych. Z powodu późnego rozpoczęcia, gra była skrócona o 25 min. Od samego początku inicyatywę gry prowadzi w szybkim tempie atak »Hakoahu« i po 8-mej minucie zyskuje bramkę ze strzału ze środka ataku. W 40 minucie zyskuje bramkę z ładnego strzału lewej pomocy. W ten sposób match wygrywa »Hakoah« w stosunku 2 : 0. Zaznaczyć należy, że atak »Hakoahu« szwankował z powodu braku 2 graczy.

Ze świata.

Z jerozolimskiej Rady miejskiej. Jerozolimska Rada miejska zakooptowała 12 nowych członków z pośród postępowych partyj żydowskich. Między kooptowanymi znajdują się: 2 z partyi »Zjednoczenie radykalno-narodowe« (»Hitachduth Haawodah«) i 4 z »Hapoel Hacair«.

Budowa uniwersytetu jerozolimskiego. Profesor Geddes, który ma kierować budową uniwersytetu hebrajskiego, przybył już do Jerozolimy i przystąpił do pracy. Opracował on również projekt założenia całego szeregu miast ogrodniczych. Plan ten zostanie przeprowadzony przez specyalne towarzystwo akcyjne.

Redaktor naczelny i odpowiedzialny Dr. Wilhelm Berkelhammer. — Druk. M. Deutschera, Kraków, Bożego Ciała 10 Telefon 1556.